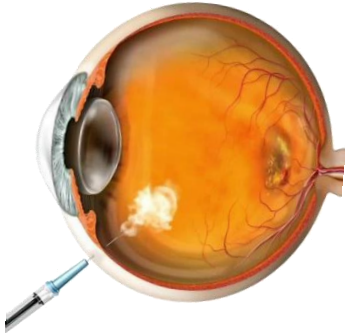

מעריך עיניים

עלון מידע למטופל בנושא: הזרקה תוך עינית

מהי הזרקה תוך עינית?

הזרקות תוך עיניות ניתנות לטיפול במחלות רשתית הגורמות לירידה בראיה ולבצקת במרכז הראיה כגון: ניוון מרכז הראיה של הגיל המבוגר, סוכרת, חסימות ורידיות ועוד. ההזרקות ניתנות גם במקרים של דימום בזגוגית בחלל העין, על רקע של סוכרת או סיבות אחרות.

בהזרקה תוך עינית מחדירים תרופה, באמצעות מזרק, לחלל העין (הזגוגית) במטרה להחדיר ריכוז גבוה של התרופה לאזור הרשתית.

מטרת הטיפול בתרופה: לשמר ולנסות לשפר את חדות הראיה בעין. הטיפול עוצר את הידרדרות חדות הראיה בכ-90% מהמטופלים, ומשפר את הראיה בכ-30% עד 60% מהמטופלים, בהתאם למחלת הבסיס.

פעולה זו הינה כמעט ללא תופעות לוואי גופניות.

סוגי תרופות הניתנות בהזרקה תוך עינית:

סוגי החומרים המוזרקים מחולקים לשלוש קבוצות עיקריות:

- חומרים המעכבים התפתחות כלי דם שאינם תקינים (Anti Vascular Endothelial Growth Factor)
- סטרואידים
- אנטיביוטיקה

Anti-Vascular Endothelial Growth Factor (antiVEGF)

נוגדי VEGF פועלים כנגד חלבון הנקרא VEGF. חלבון זה אחראי ליציאה של נוזלים מכלי הדם ולצמיחת כלי דם חדשים.

תופעות הלוואי מחומר זה הינן נדירות מאוד. החשובות בהן: אירועים וסקולריים מוחיים ולבביים. אך חשוב לציין, שהקשר הישיר בין התופעות הללו, לבין השימוש בתרופה אינו חד משמעי.

- מטופלים שעברו לאחרונה אירוע מוחי נדרשים לעדכן את הרופא המטפל ולהשמע להנחיותיו.
- חשוב לדעת – חומרים אלה אסורים לשימוש בקרב נשים בהריון או טרם כניסה להריון, ולכן יש להיוועץ עם הרופא המטפל בנוגע לחלופות, במידת הצורך.

תרופות השייכות לקבוצה זו:

אבסטין (Bevacizumab) – ניתנת כקו ראשון בטיפול במצבים רבים של מחלות רשתית וניתנת במסגרת סל התרופות.

לוסניס (Ranibizumab) – מהווה קו שני לטיפול במצבים רבים של מחלות רשתית. התרופה ניתנת באישור הביטוחים המשלימים ובהשתתפות עצמית של המטופל.

אייליה (Aflibercept) – מהווה גם היא קו שני לטיפול, באישור הביטוחים המשלימים ובהשתתפות עצמית של המטופל.

הזריקות ניתנות במרבית המקרים בתדירות משתנה, בהתאם לשלב בו נמצאת מחלת המטופל. בדרך כלל ניתנת תחילה סדרה של 3 זריקות, במרווח של כחודש ביניהן. לאחר מכן, עשויה התדירות להשתנות, בהתאם לתגובה לטיפול. הטיפול יכול להמשך תקופה ארוכה, חודשים עד שנים, בכדי לשמר את הראיה.

סטרואידים

חומרים המעכבים התפתחות דלקת. הם מסייעים לטיפול בדלקות תוך עיניות (אובאיטיס), בצקת במרכז הראיה, שמקורה בסוכרת או בחסימת כלי דם וכן בבצקת במרכז הראיה לאחר ניתוח. ישנם סטרואידים קצרי טווח ושתלים ארוכי טווח.

תופעות הלוואי הייחודיות בשימוש בסטרואידים הינן: עליה בשכיחות זיהומים תוך עיניים וכן עליה בלחץ התוך עיני. בנוסף, הם מעלים את הסיכון להתפתחות מהירה יותר של קטרקט.

תרופות השייכות לקבוצה זו:

טריאסנס (Triamcinolone) – הטיפול בתרופה זו עשוי להחזיק 3 חודשים. התרופה ניתנת במסגרת סל התרופות, עבור מצבים דלקתיים ובצקת במרכז הראיה מסיבות שונות.

אוזורדקס (Dexamethasone) – שתל סטרואידלי המאפשר טיפול לאורך זמן של 4-6 חודשים לאחר הזרקתו. תרופה זו מסייעת במצבים דלקתיים ובבצקת במרכז הראיה מסיבות שונות. התרופה ניתנת כקו שני לטיפול במסגרת הביטוחים המשלימים ובהשתתפות עצמית של המטופל.

אנטיביוטיקה

ניתנת במצבים בהם ישנו חשד גבוה לזיהום תוך עיני.

במרפאה - ביום ההזרקה

יש להגיע למזכירות מרפאת עיניים, עם טופס התחייבות מתאים (טופס 17). יש לוודא שהאישור שניתן לך לביצוע הזריקות, בתוקף, במידה שנדרשת לאישור שכזה.

לאחר הקבלה במזכירות, אם יש צורך בזריקה עם מרשם (לוסנטיס, אילייה או אזורדקס) המטופל יונחה להביא את התרופה מבית המרקחת של בית החולים, לא יאחר מהשעה 18:30.

לאחר הרישום יקבל המטופל מספר המתנה לאחות ולרופא.

האחות תבצע בדיקת ראייה ותנחה את המטופל להמשיך תהליך קבלת הזריקה.

כיצד מתבצעת ההזרקה

זוהי פעולה שכיחה שמבוצעת במסגרת מרפאת עיניים. היא מבוצעת אך ורק על ידי רופאים שעברו הכשרה וקיבלו אישור לכך.

התהליך מתחיל בזיהוי המטופל, וידוא החומר המיועד להזרקה וסימון העין המטופלת. לאחר מכן, מבוצעת הרדמה מקומית של אזור ההזרקה באמצעות טיפות אלחוש. ההזרקה מבוצעת בדרך כלל בשכיבה ובמהלכה יש להימנע מדיבור.

טרם ההזרקה מנקים את העור סביב העין, באמצעות חומר חיטוי מבוסס יוד.

יש ליידע את הצוות האם יש לך רגישות ליוד !

לפני ההזרקה יוחדר מפסק עפעפיים (מעין "קפיץ"), על מנת להשאיר את העין פתוחה במהלך הזריקה. נסו לשמור על שתי העיניים פקוחות. לאחר מספר שניות תבוצע הזריקה באופן סטרילי, ומפסק העפעפיים יוסר.

בדרך כלל הזריקה מלווה באי נוחות קלה ועוברת ללא קושי. אנא עזרו לצוות הרפואי לתת זריקה בטוחה ולהימנע מסיבוכים, והקשיבו להנחיות הצוות.

תופעות לוואי אפשריות לאחר הזרקה תוך עינית

למרות שהחומרים המוזרקים לעין נחשבים לבטוחים, חשוב לדעת שישנם גם סיכונים בהזרקה תוך עינית.

תופעות לוואי משמעותיות מופיעות אחת לכ-2000 זריקות. הסכנה המשמעותית אך גם הנדירה ביותר היא: זיהום תוך עיני. הזיהום עלול להוביל לפגיעה קשה בראייה ודורש טיפול אינטנסיבי. בנוסף, יתכנו תגובה דלקתית שאינה זיהומית, דימום לחלל הזגוגית ופגיעה במבני העין (בעיקר בעדשה). יש לזכור שהתופעות הן נדירות ביותר ומופיעות במקרים בודדים בלבד כל שנה.

תופעות לוואי נוספות כוללות: דימום קל בלחמית, פגיעה בקרנית הגורמת לכאב ואי נוחות, אי נוחות באזור ההזרקה והופעת "נקודה שחורה" בשדה הראיה. התופעות חולפות בדרך כלל מעצמן, לאחר מספר ימים ולעיתים נדרש טיפול קל במשחה או בטיפות.

אם מופיעים כאבים עזים, ירידה חדה בראיה ו/או אודם ונפיחות קשים בסמוך להזרקה או כעבור ימים ספורים, יש לפנות לבדיקת רופא עיניים מיד!

הנחיות טיפול לאחר ההזרקה

- אין צורך בטיפול אנטיביוטי לאחר ההזרקה. ניתן להשתמש בתחליפי דמעות אם חשים צריבה
- יש לשמור על היגיינה סביב העיניים - שמירה על סביבה נקיה, ללא מגע עם ידיים מלוכלכות או עם ממחטות אף לא נקיות
- יש להמשיך טיפול קבוע בטיפות, במידה שקיים (למשל טיפול לגלאוקומה או יובש)
- אין להיכנס לבריכה, ים, מקווה או ג'קוזי – עד שלושה ימים מיום ההזרקה
- יש להימנע מהכנסת מים לעין - 48 שעות לפחות
- אין להרכיב עדשות מגע – עד חמישה ימים מיום ההזרקה

מצבים בהם יש לפנות בהקדם לבדיקת רופא עיניים או למיון:

- ירידה בראיה
- כאב משמעותי
- אודם משמעותי ונפיחות משמעותית בעפעפים

מצבים צפויים לאחר הזרקה שאינם דורשים התייחסות מיוחדת:

- אי נוחות קלה במקום ההזרקה
- תחושת גוף זר לאחר ההזרקה
- אודם או דימום בלובן העין באזור ההזרקה
- נקודה שחורה "צפה" בשדה הראיה

מעקב רפואי

לאחר סיום סדרת הזריקות, שתקבע על ידי רופא מומחה רשתית, יש לתאם תור לבדיקה במרפאת עיניים, ולהצטייד בצילום OCT עדכני.

בכל שאלה או בעיה ניתן להתקשר:

בבילינסון - מרפאת עיניים: 03-937-7171 או מחלקת עיניים: 03-937-6108/0

בשרון - מחלקת עיניים: 03-937-2420

צוות מערך העיניים במרכז רפואי רבין נמצא כאן עבורכם

ומאחל לכם טיפול קל ויעיל ורפואה שלמה